

Doncilă

Vasile Alecsandri

Sub cel păr mare din sat
Zace Donciul pe un pat;
Nouă ani și jumătate
De când zace el pe spate!
Pentru dânsul nu e vară,
Nu e dulce primăvară,
Ci numai viață amară!
Pe de-o parte carnea-i cade,
Pe de alta viermii îl roade,
El se roagă tot mereu
Să-l sloboadă Dumnezeu.
Toată lumea l-a lăsat,
Lumea toată l-a uitat,
Numai soră-sa Ancuța,
Anicuța româncuța,
Luceafărul satului,
Salba împăratului,
Nici pe Donciu l-a lăsat,
Nici pe Donciu l-a uitat,
Nouă ani ea l-a cătat,
Nouă ani și jumătate
L-a cătat tot ca pe-un frate.
Zi și noapte l-a vegheat,
Perne albe i-a mutat
Când la cap, când la picioare,
Când la umbră, când la soare!
Într-o zi el o vedea
Că de plâns se ascundea
Și cu jale așa-i zicea:
„Ce-i, Ancuțo, draga mea?
Ochișorii tăi frumoși
Sunt ca doi luceferi roși:
Poate că ți-a venit greu
De când tu mă cați mereu?”
„Ba, ferească Dumnezeu!
Nu-i asta, drăguțul meu.
Dar un plâns m-a apucat
Că pe fetele din sat
Grea urgie a picat!
Că știi, frate, un mârzac
A sosit de la Bugeac
Și prin țară face jac.
Lângă sat el s-a oprit

Sub un cort mare pâslit,
Și-orice vrea tătarul cere
Tot în silă și-n putere.
De tot omul de pe-aici
Zece galbeni venetici,
Și de fiecare casă
Câte-un miel și-o juncă grasă,
Iar pe noaptea fiecare
Cere câte-o fată mare!
„Hei, Ancuțo, draga mea,
Facă Dumnezeu ce-a vrea!
Tu să n-ai nici o păsare.
Fierbe lapte-ntr-o căldare
De-mi gătește-o scăldătoare
Și mă freacă-ntr-un noroc
Cu floare de busuioc,
Doar mi-ar potoli cel foc,
Apoi adu-mi haine dalbe,
Cusute cu fire albe;
Adă-mi și armele mele
Ce lucesc ca niște stele.
Apoi cheamă din câmpie
Calul meu de voinicie
Care plânge când mă vede,
Și de-i zic că mor, nu crede!”
El în lapte se scâldea,
Cu busuioc se freca,
Haine dalbe îmbrăca,
Calul și-l încăleca,
Și cât se vedea călare,
Striga tot în gura mare:
„Rămâi, soro, sănătoasă
Ca o viorea frumoasă
Într-un păhărel pe masă!
Și tu, Șoime, ce nechezi
Și de boala mea nu crezi,
Să te văd cum te repezi,
Când în mine mă gândesc
Să răpun cap tăăresc!”
Șoimul vesel necheza,
Zborul iute-și repezea,
Iepurește, ogărește,
Păsărește, fulgerește,
Și-ntr-o clipă ajungea
La cortul lui Crâm Hogeia.
„Bun sosit, ghiaur Doncilă!
De-mi aduci vreo copilă,
Adă-mi tu pe soră-ta,

Că nu doresc pe alta.”
„Îți aduc altă mireasă,
Mai frumoasă, mai aleasă,
Care, când te-a săruta,
Halal de viața ta!”
„Cine-i, bre Doncilă, cine?
Unde, unde-i s-o văd bine!”
Iat-o ici în brâu la mine!
Iar vezi cât e de frumoasă,
De subțire, de lucioasă,
Ce glăsuț zângănitor
Scoate când o prinde dor,
Dar mănâncă om de viu
Și taie cap de deliu.”
„Ah! amar, amar Doncilă!
N-am cerut așa copilă.
Du-te cu dânsa-napoi,
Că eu plec azi de la voi.”
„Ba nu! vreau să te cunun,
C-am jurat să fiu azi nun.”
Pala-n aer fulgera
Capul mârzăcesc zbura!
Apoi Donciul se-ntorcea,
Anicuței de zicea:
„Bietul om! noroc nu are;
I-am dus lui o fată mare,
Și numai dintr-un sărut,
Capul lui și l-a pierdut!”